

*Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego
na lata 2011-2030*

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Sesja warsztatowa

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Adam Rostański

adam.rostanski@us.edu.pl

Rezultat analizy SWOT:

**Wiedza o stanie aktualnym
i warunkujących go zjawiskach**

**Rozpoznanie czynników kluczowych (ocena
znaczenia dla przyszłości: silnych stron, słabych
stron, szans, zagrożeń)**

Identyfikacja problemów i potrzeb

Sformułowanie propozycji rozwiązań

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

ZASOBY PRZYRODY ŻYWEJ

BADANIA NAD RÓŻNORODNOŚCIĄ BIOLOGICZNĄ

UŻYTKOWANIE RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

EDUKACJA O RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

ZASOBY PRZYRODY ŻYWEJ

Zagrożenia i problemy

Brak pełnego rozpoznania
bioróżnorodności

Brak rozwiązań organizacyj-
nych w zakresie gromadze-
nia wyników badań (danych)
oraz brak spójności w
prowadzeniu badań

Silna antropopresja –a także
zanikanie rzadkich elemen-
tów flory i fauny i ich siedlisk

Rozprzestrzenianie się
gatunków obcych, w tym
inwazyjnych

Braki w prawie i nieprzestrze-
ganie prawa (O ochronie
przyrody, O planowaniu
przestrzennym itp..)

Brak planów i zadań ochron-
nych

Potrzeby

→ **Stworzenie systemu rozwoju wiedzy
o regionalnej bioróżnorodności**
(Np. określenie aktualnego stopnia
różnorodności genetycznej fauny i flory)

→ **Wypracowanie systemu współpracy
między podmiotami gromadzącymi
i zarządzającymi danymi**

→ **Czynna ochrona gatunków i siedlisk
priorytetowych, cennych i zagro-
żonych i powierzchni leśnych**

→ **Skuteczne zwalczanie gatunków
inwazyjnych i ognisk inwazji
przyrodniczych**

→ **Doprecyzowanie, stworzenie
optymalnego prawa z zakresu
ochrony przyrody (regionalne)**

→ **Konieczność uaktualnienia i zprio-
rytetyzowania planów i zadań
ochronnych**

Szanse i propozycje rozwiązań

→ **Tworzenie i wykorzystywanie
zintegrowanych baz danych o
bioróżnorodności**

→ **Rozwinięcie zintegrowanego
systemu zarządzania danymi
i wdrożenie sposobów
wykorzystania tych danych w
wykonywaniu ochrony przyrody**

→ **Jeden z największych w kraju %
powierzchni województwa objęty
formami ochrony przyrody**

→ **Regionalny (krajowy) system
monitoringu i zwalczania
gatunków inwazyjnych**

→ **Utworzenie aktywnego gremium
(z udziałem organizacji pozarzą-
dowych) ds. Ochrony Przyrody**

→ **Zapis jako priorytet w
budowanej strategii i politykach
OP**

BADANIA NAD RÓŻNORODNOŚCIĄ BIOLOGICZNĄ

Zagrożenia i problemy

Brak pełnej informacji o przyrodzie i kierunkach zmian w niej zachodzących

Brak zespołów specjalistów i prowadzących zintegrowane badania wielu grup organizmów

Brak rozwiązań organizacyjnych i metodycznych w zakresie gromadzenia, integracji i upowszechniania wyników badań

Brak rozpoznania wartości przyrodniczych terenów przemysłowych

Słaba koordynacja badań w skali województwa - regionu

Potrzeby

Uzyskanie pełnej informacji o przyrodzie i kierunkach zmian w niej zachodzących

Stworzenie systemu powoływania i funkcjonowania zespołów specjalistów o odpowiednich kwalifikacjach

Ustalenie standardów wymiany informacji, stworzenie ogólnodostępnej platformy wymiany informacji dotyczących ochrony bioróżnorodn.

Włączenie badań terenów przemysłowych do priorytetów badawczych

Wprowadzanie regionalnego systemu koordynowania badań naukowych z zakresu OP

Szanse i propozycje rozwiązań

Wprowadzenie i utrwalenie w systemie badań naukowych prac nad szeroko pojętą bioróżnorodnością (wartość aplikacyjna)

Finansowe wspieranie badań regionalnych. Kreowanie miejsc pracy dla młodych, wykształconych przyrodników

Stworzenie systemu badań zamawianych przez podmioty praktycznie wdrażające ochronę

Rozwinięcie zintegrowanego systemu zarządzania informacją o różnorodności biologicznej

Wykorzystanie danych z różnych siedlisk, w tym antropogenicznych

Ustalenie zasad wykorzystania podmiotów badawczych, w tym NGO-sów (towarzystw nauk.), koordynacja działań

UŻYTKOWANIE RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Zagrożenia i problemy

Wadliwe uwarunkowania ustawowe-prawne dotyczące wykonywania i organizacji służb ochrony przyrody

Słaba kontrola użytkowania siedlisk i gatunków

Zbyt duża presja turystyczna w rezerwach i innych formach ochrony

Brak przygotowania i udostępniania edukacyjnego i turystycznego w części obiektów chronionych

Brak możliwości wpływania na ochronę bioróżnorodności na gruntach prywatnych

Brak promocji funkcji społecznych obszarów chron.

Potrzeby

Uporządkowanie sfery ustawowo-prawnej w ochronie przyrody

Braki finansowe w służbach i jednostkach zajmujących się ochroną przyrody

Zaawansowanie i zintensyfikowanie prac nad planami ochrony i zadaniami ochronnymi i ich wdrożenie

Monitoring udostępnionych turystycznie form przyrody

Wypracowanie rozwiązań systemowych w tym zakresie

Szanse i propozycje rozwiązań

Propozycje do zmian w Prawie Ochrony Przyrody

Określenie pojemności turystycznej obszarów cennych przyrodniczo

Wykonanie stosownych, merytorycznych materiałów promocyjno-informacyjnych

Tworzenie raportów (rocznych, 3-letnich) z działań w aktywnej ochronie przyrody i ich upublicznienie

Włączenie lokalnych społeczności do udziału w wykonywaniu ochrony przyrody

OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Zagrożenia i problemy

Brak zwartego systemu monitoringu przyrodniczego obiektów ochrony

Brak narzędzi dla służb mających nadzór nad ochroną przyrody.
Brak zawodu strażnika przyrody. Brak możliwości egzekwowania przepisów w obiektach chronionych

Niski poziom ochrony bioróżnorodności na gruntach rolnych i na obszarze miast

Występowanie cennych elementów przyrody poza obszarami chronionymi

Duża liczba projektowanych form OP bez realizacji

Potrzeby

Stworzenie zwanego systemu monitoringu przyrodniczego obiektów ochrony

Dostosowanie instrumentów prawnych do efektywnego działania w ramach Ochrony Przyrody

Rozwój lokalnych systemów identyfikacji i ochrony dóbr przyrody

Opracowanie strategii i norm postępowania z „nowymi zjawiskami przyrodniczymi”

Wypracowanie rozwiązań systemowych (wymóg prawa) do określonego czasem wykonania projektów dla form OP

Szanse i propozycje rozwiązań

Wprowadzenie systemu monitoringu przyrodniczego obiektów ochrony

Zmiany w prawie zmierzające do umożliwienia efektywnego działania w ramach Ochrony Przyrody

System zachęty do identyfikacji i ochrony lokalnych wartości przyrody

Przygotowanie zmian w prawie Ochrony Przyrody w zakresie postępowania z „nowymi zjawiskami przyrodniczymi”

System zachęt i nakazów i środków do określonego czasem wykonania projektów dla form OP

EDUKACJA O RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Zagrożenia i problemy

Niewystarczająca edukacja ekologiczna w szkole

Nacisk w edukacji ekologicznej na ochronę środowiska (odpady, niska emisja) Brak ochrony bioróżnorodności

Brak zaangażowanych i merytorycznie przygotowanych nauczycieli – liderów ekologii

Słabe wykorzystanie dobrze wykształconych młodych ludzi w edukacji społeczeństwa

Brak zwartych systemów edukacyjnych obejmujących całe społeczeństwo (grupy zawodowe)

Potrzeby

→ Zdefiniowanie aktualnych celów edukacji ekologicznej w oparciu o nowoczesne modele aksjologiczne

→ Wypracowanie i wdrożenie systemu edukacji ekologicznej i oceny jej osiągnięć

→ Wypracowanie systemu ekonomicznych, społecznych i gospodarczych zachęt do zachowań proekologicznych

→ Podniesienie kompetencji edukatorów środowiskowych

→ Wzmocnienie infrastruktury związanej z edukacją ekologiczną

→ Edukacja ekologiczna – nowoczesny sposób aktywizacji społecznej

Szanse i propozycje rozwiązań

→ Profesjonalizacja edukacji o różnorodności biologicznej, jako element edukacji o zrównoważonym rozwoju

→ Rozwój informacji o stanie środowiska przyrodniczego i jego zagrożeniach – organizacja Eco-portalu

→ Zawód przyszłości „edukator ekologiczny” - Tworzenie nowych miejsc pracy – edukatorzy aktywni

→ Zabezpieczanie podstaw materialnych centrów edukacji przyrodniczej i ekologicznej

→ E-edukacja: moda, kultura, trendy, emocje, innowacje